USTAWA.

OGÓŁU EMIGRACYI POLSKIEJ

w Londynie.

TYTUŁ I.

PRAWO ZASADNICZE.

Art. 1.—Ogół Londyński za główny cel istnienia swego przedsiębierze gorliwie i stale pracować wraz z narodem i całą Emigraciją, dla przywrócenia niepodległości i wolności Polsce, w najdawniejszych jéj granicach. Uważając Naród Polski w ciągłéj wojnie s trzema dworami które go zdradziecko rozszarpały : gotów jest zawsze tak zbiorowo, jak pojedynczo, nieść życie swoje i wszelkie czynić ofiary dla wywalczenia niczém nieprzedawnionych praw Jego.

Art. 2.—Ogół Emigracii Polskiéj w Londynie, przekonany, iż wszelkie kwestije względem formy rządu i zmian spółecznych w kraju, po ustaleniu jego niepodległości : nie zagranicą, lecz na ziemi ojczystéj, korzystnie rozwiązane bydź mogą : postanawia żadnym aktem nienarzucać narodowi swojéj w téj mierze opinii.

Art. 3.—Ogół Emigracii Polskiéj w Londynie, przekonany, iż wszelkie działania ludzi pojedynczych i ciał w Emigracii będących: występujących pod hasłem wyłącznych opinij socijalnych : prowadzą tylko do rozdwojenia dzieci jednéj ojczyzny, i przeszkadzają postępowi sprawy naszéj tak w kraju, jak i za granicą : postanawia popierać wszelkie kroki czynione w celu odzyskania Polski, bez względu na opinije socijalne tychże ciał i pojedynczych ludzi: byleby niemi kierowały szczera miłość ojczyzny—i właściwe środki działania.

Art. 4.—Ponieważ sprawa Polski niejest sprawą partii, lecz interesem bytu i spokojności narodów; sprawą całéj ludzkości i cywilizacii: Ogół postanawia nieporuczać jéj żadnéj wyłącznéj politycznéj partii Angielskiéj, ale bez względu na podziały między mieszkańcami tego narodu istniejące, porozumiewać się z nimi w każdym przypadku, i w taki sposób, aby interes Polski ciągłe i pewne odnosił korzyści.

Art. 5.—Dla zachowania nieskazitelności honoru polskiego w kraju obcym, Ogół oświadcza: iż wszelkiemi środkami w mocy jego będącemi, scigać będzie tych wszystkich wychodzców, należących czy nienależących do jego korporacii, którzy zapominając o wysokiém powołaniu swojém, dopuszczają się kryminałów, lub jakichkolwiek czynów, hańbiących imie Polaka.

Art. 6.—Ogół Emigracii polskiéj w Londynie, przyjąwszy zasadę spólnego pod jedném hasłem działania dla wyjarzmienia ojczyzny, dozwala każdemu polakowi bydź członkiem swojéj korporacii; wyjąwszy tych, którzy przez sąd jakikolwiek pozbawieni są praw Emigrantowi służących,—i tychże praw przed sądem Ogółu, lub w Komitecie, stosownie do natury rzeczy, usprawiedliwić niebędą w stanie.

Art. 7.—Wszyscy członkowie Ogółu Emig. pols. w Londynie, są równi w obliczu Jego prawa; wszyscy mają równy udział na Jego obradach; każdy ma wolność podawania wniosków do dyskussii; każdy jest wyborcą i wybieralnym. Zaszczyty, dostojeństwa i stopnie, nabyte w kraju na polu bitew, czy w innym jakim obywatelskim zawodzie: bez zawiści i czyjéjbądź obrazy, w całéj swojéj wartości, mocy i blasku, uważane bydź mają do czasu rozporządzeń nowéj Władzy Narodowéj.

Art. 8.—Władza Prawodawcza w Ogóle, do niegoż samego należy. Do niego także należy prawo robienia procesu, swym urzędnikom i wymierzania kar prawem przepisanych.

TYTUŁ II.

ORGANIZACYA OGÓŁU.

Art. 9.—Ogół Emigracii polskiéj w Londynie, wybiera Władzę Wykonawczą pod imieniem Komitetu, którego obowiązki i attrybucije niżéj są przepisane.

Art. 10.—Władzę Sądowniczą może Ogół delegować osobom do tego przez siebie wybranym, które składać będą Sąd honorowy. Ustawa dla tego sądu osobno przepisana.

Art. 11.—Na opędzenie wydatków korporacii członkowie Ogółu składać będą podatek stosownie do pobieranych subsydijów i do potrzeb, jakie Komitet wskaże a Zgromadzenie Ogółu zatwierdzi.

Art. 12.—Przystępuje się do Ogółu Emig. pols. w Londynie dwojakim sposobem, to jest przez podpisanie samejże ustawy, lub przez nadesłanie na piśmie oświadczenia, iż przystępujący też ustawę za obowiązującą siebie uznaje. Nieumiejący czytać i pisać powinien bydź poświadczony przez jednego s piśmiennych członków Ogółu.

Art. 13.—Przestaje bydź członkiem Ogółu Emig. polskiej w Londynie, każdy, kto oświadczy na piśmie iż należyć więcéj do niego nieżyczy; lub komu dowiedzionėm zostanie, że się dopuścił czynu hańbiącego godność Emigranta polskiego.

Art. 14.—Ogół będzie miewał swoje narady w Londynie pod nazwaniem Ogólnych Zgromadzeń.

Art. 15.—Zgromadzenia Ogółu odbywać sie będą przy drzwiach otwartych; w nadzwyczajnych tylko wypadkach, obecność arbitrom przez Marszałka wzbroniona bydź może.

Art. 16.—Zgromadzenia Ogółu są zwyczajne i nadzwyczayne.

Art. 17.—Zgromadzenia zwyczajne odbywać się będą raz w rok, rachując od dnia, wktórym Komitet urzędowanie swoje rospoczął. Na tém zgromadzeniu Ogół będzie słuchał raportu działań Komitetu.

Art. 18.—Zgromadzenia nadzwyczajne zwoływane tylko bydź mogą na żądanie Komitetu lub czwartéj części Ogółu. Wspomniona liczba członków żądając zgromadzenia nadzwyczajnego, żądanie swoje własnoręcznemi podpisami zaopatrzy—i takowe na ręce Sekretarza Ogólnych Zgromadzeń złoży.

Art. 19.—Na Zgromadzeniach nadzwyczajnych zawsze ma pierwszeństwo do dysskusii przedmiot będący powodem zwołania zgromadzenia.

Art. 20.—Dyskusije na zgromadzeniach nastąpią podług porządku dziennego poprzednio przez Marszałka i Sekretarza ustanowionego. Przedstawienia przez Komitet i osobne Kommissije czynione, mają pierwszeństwo. Porządek takowy odczytany będzie przez Sekretarza po zagajeniu posiedzenia i tylko na żądanie większości może bydź zmieniony; ta decyzija większości nastąpić jednak powinna bez poprzedniéj dyskussii.

Art. 21.—Wotowania na zgromadzeniach odbywają się dwojakim sposobem: przez wotowanie głośne imienne, lub przez powierzchowne znaki; gdyby po wotowaniu przez powierzchowne znaki, trzech członków obecnych na zgromadzeniu żądało głosowania imiennego, takowe natychmiast nastąpi.

Art. 22.—Do wszelkich ważniéjszych przedmiotów, przez pojedynczych członków Ogółu przedstawianych zgromadzeniu, wyznaczana będzie Komissija *ad hoc*, któréj obowiązkiem będzie zdać sprawę zgromadzeniu o wniosku jéj uwadze oddanym. Komissija ta wybiera się prostą większością głosów. Czynność jéj ustaje po zapadłéj decyzii zgromadzenia względem wniosku.

Art. 23.—*a.*) Wszelkie wnioski, wyjąwszy te które się dotyczą zmian ustawy, przez pojedyncze osoby czynione, mogą bydź, stosownie do woli zgromadzenia, zaraz dyskutowane, lub do osobnéj komissii poprzednim artykułem określonéj, odesłane.

b.) Wnioski dotyczące się zmian ustawy, lub unieważniające poprzednie decyzije zgromadzenia, powinny bydź przed dyskussiją onych, oddane pod uwagę komissii artykułem 22 określonéj.

c.) Zmiany tyczące się zasadniczych artykułów ustawy, zajśdź tylko mogą w skutek woli dwóch-trzecich części całego Ogółu Emigracii polskiéj zamieszkałego w Anglii.

Art. 24.—Nieobecni na zgromadzeniu członkowie Ogółu zlewają tém samém prawo swoje na obecnych, wyjąwszy przedmioty, które przez cały jedynie Ogół dyskutowane i decydowane bydź mają w sposob ustawą przepisany.

Art. 25.—Gdyby jedna czwarta część członków Ogółu mieszkających w Londynie dowiodła, iż niebyła zawiadomiona o zgromadzeniu nadzwyczajném, decyzije tego zgromadzenia za niebyłe uważane będą.

Art. 26.—Na zgromadzeniach przewodniczyć będzie Marszałek, lub starszy z Assessorów. Przy nim zasiadać będzie Sekretarz lub jego zastępca.

Art. 27.—Nikt niemoże piastować dwóch urzędów jednocześnie.

TYTUŁ III.

WYBORY URZEDNIKOW.

WYBORY MARSZAŁKA I SEKRETARZA OGÓLNYCH ZGROMADZEN.

Art. 28.—Wybory na Marszałka odbywać się będą przez obecnych na zgromadzeniu w Londynie członków Ogółu następującym sposobem: każdy napisze na kartce papieru imie i nazwisko osoby którą podaje. Sekretarz przywoła każdego z wyborców dla złożenia jego wyboru w naczynie na to przeznaczone; poczém Assessorowie w obec zgromadzenia obliczą głosy, i o skutku wyborów zgromadzenie zawiadomią. Aby bydź wybranym, trzeba mieć absolutną większość wotujących, to jest: połowę, więcéj jednym. Gdyby za pierwszém wotowaniem taż większość nieokazała się, natenczas następuje drugie wotowanie, w którém, s kandydatów przy pierwszych wyborach najwięcéj kresek mających, bierze się podwójna liczba od potrzebnéj liczby urzędników. Przy wyborze Marszałka dwaj najwięcéj po nim głosów mający, zostają Assessorami. Sekretarz podług tychże prawideł co i Marszałek wybrany zostanie; najwięcéj po nim mający głosów w wotowaniu, będzie jego zastępcą.

WYBORY KOMITETU.

Art. 29.—Wybory Komitetu odbędą się przez wszystkich w Anglii zamieszkałych a do Ogółu Londyńskiego należących polaków. Marszałek Ogólnego zgromadzenia przeszle wszystkim członkom listę imienną Ogółu, i wezwie ich, aby przystąpili do wyboru Prezesa Komitetu przez nadesłanie na piśmie imienia i nazwiska osoby podanéj i podpisanie własnego. Nieumiejący pisać, votum swe dadzą do poświadczenia komukolwiek s piśmiennych członków Ogółu. Takowe wota najpóźniéj we dwa tygodnie po doręczeniu wezwania Marszałka, temuż odesłane zostaną: który, po przéjrzeniu ich, spólnie z Assessorami i Sekretarzem gdy się przekona, że czas oznaczony na przesłanie wotów upłynął, zwoła nadzwyczajne zgromadzenie, i tam skutek wyborów ogłosi. Gdyby wybory za pierwszym razem nieprzyszły do skutku, natenczas Marszałek przeszle członkom Ogółu imiona dwóch kandydatów najwięcéj kresek na Prezesa Komitetu mających i pomiędzy tymi powtórne nastąpi wotowanie. Wybory Prezesa Komitetu odbywają się większością absolutną

całego Ogółu. Wybrany Prezes proponuje zgromadzeniu na członków Komitetu czterech członków Ogółu. Zgromadzenie prostą większością głosów, przyjmuje lub odrzuca osoby przez Prezesa wybrane. Na miejsce osób przez zgromadzenie odrzuconych, Prezes nowe naznaczać będzie dopóty, aż póki komplet potwierdzony niebędzie. Tak uzupełniony Komitet niezwłocznie urzędowanie swoje rozpocznie. Gdyby jednak czwarta część całego Ogółu udowodniła iż do wyborów powołana niebyła, wybory za żadne uważane będą.

TYTUŁ IV.

OBOWIĄZKI URZĘDNIKÓW.

OBOWIĄZKI MARSZAŁKA I SEKRETARZA.

Art. 30.—Obowiązkiem Marszałka będzie przestrzegać porządku obrad; rozdawać głosy stosownie do tego jak będą zapisane, i kwestije z dyskussii wynikające podawać pod rozstrzygnienie. Marszałek przestrzega, aby mówca od przedmiotu nieodstępował: a jeśliby przestrogi jego nieskutkowały, ma prawo mówiącemu głosu zabronić. Marszałek przestrzega, aby żaden z mówców więcéj jak dwa razy w jednym przedmiocie głosu niezabierał; życzący mówić raz trzeci, od zgromadzenia zezwolenia żądać powinni, wyjąwszy członków Komitetu, lub osobnych Kommissij, zdających sprawę s powierzonych im przez Ogół czynności.

Art. 31.—Obowiązkiem Sekretarza jest: zwoływać na rozkaz Marszałka Ogólne zgromadzenia; spisywać protokuły posiedzeń w księgę i akta utrzymywać w porządku. Protokół obejmować ma: postanowienia zgromadzeń z wymienieniem, jaką większością uchwalone zostały,—liczbę obecnych,—treść dyskussii,—wybory i wzmiankę o projektach wniesionych a niepopartych.

Art. 32.—Marszałek i Sekretarz wybierani są zaraz po wybraniu Komitetu, i pełnią swą czynność rok cały.

OBOWIĄZKI I ATTRYBUCIJE KOMITETU

Art. 33.—Władzą wykonawczą Ogółu Komitet złożony s pięciu członków pod nazwaniem: Komitet Ogółu Emigracii polsk. w Londynie.

Art. 34.—Komitet odbywa urzędowanie swoje przez rok jeden rachując od dnia ukończenia wyborów.

Art. 35.—Najmniéjszy komplet Komitetu do prawomocnego działania, składać się ma s członków trzech.

Art. 36.—Wewnętrzne urządzenie Komitetu, jako to: czas i miejsce posiedzeń; rozdział pracy: urządzenie ksiąg: wybor Sekretarza, Kassijera i poborców podatkowych: do niego samego należy.

Art. 37.—Posiedzenia Komitetu odbywają się przy drzwiach zamkniętych.

Art. 38.—Wnioski przez nienależących do Komitetu, temuż podawane bydź mają na piśmie; odpowiedź na nie, najdaléj za dni 15 nastąpić powinna.

Art. 39.—Komitet na zwyczajnych zgromadzeniach Ogółu, po upływie czasu jego urzędowania, to jest po roku, zdaje sprawę s czynności już dokonanych, równie jak z zamysłów swoich na przyszłość; o tych tylko czasowo zamilczyć powinien, których przedwczesne wyjawienie, jego planom i ogólnemu interesowi szkodę przynieśćby mogło.

Art. 40.—Komitet odpowiedzialny jest przed Ogółem za uchybienia dopełnione przeciwko duchowi i przepisom ustawy; za zdradę położonego w nim zaufania; za zaniedbanie obowiązków swoich ze szkodą dobra publicznego w jakimkolwiek bądź względzie. Ogół wszakże przed czasem prawem przepisanym czynności Komitetu kontrolować niebędzie wyjąwszy w przypadkach zrobienia mu procesu.

Art. 41.—Na wydatki przez Ogół uchwalone Komitet poleci kassijerowi swemu wypłacenie ilości żądanéj, na co tenże odbierze assygnacyją zawierającą postanowienie zgromadzenia i kwit przez Marszałka i Sekretarza podpisany.

Art. 42.—Ze względu na polityczną missiję Emigracii, Komitet starać się będzie o najspiieszniéjsze dopięcie następnych celów.

a.) O zjednoczenie Emigracii w Anglii zamieszkałéj, a przez to przyspieszenie chwili połączenia całéj Emigracii jednym węzłem braterstwa: jednym i najzbawienniéjszym systematem ratowania Ojczyzny.

b.) O utrzymanie korporacii w wytrwałości do zamierzonego celu; o przechowanie w czystości obyczajów i nieskazitelności honoru polskiego w obec siebie, jakoteż w obec zapatrującego się na nas narodu; o polepszenie bytu materyjal-

nego przez wynajdywanie środków do pracy, niedostatek któréj, fizyczne i moralne siły człowieka niweczy.

c.) O postawienie w obec narodu Angielskiego Sprawy Pols. na prawdziwém stanowisku jéj świętości, powagi i potrzeby. Do osiągnienia czego posłużą Komitetowi odezwy do narodu i artykuły w pismach publicznych przy nadarzających się okolicznościach. Wydawanie osobnego pisma; przybieranie członków Ogółu pojedynczo czy zbiorowo do ważniéjszych posług. Nadewszystko stanowczym krokiem w téj mierze bydź powinno: utrzymywanie i popieranie wszelkiemi siłami wielkiego stowarzyszenia między samymi Anglikami, któreby uznając Emigracyję za prawą reprezentantkę Narodu Polskiego, działało spólnie s tąż Emigracyją: a tém samém było gotowe w ważnych i stanowczych chwilach do przewodniczenia Narodowi Angielskiemu na téj drodze, która uznana będzie za właściwą do wybawienia Polski i ustalenia jéj bytu.

d.) Ze względu: iż religija jest główną podstawą każdego spółeczeństwa; iż znaczna większość Ogółu i całéj Emigr. składa się z osób wyznania Rzymsko-Katolickiego, narażonego w obecnéj chwili na srogi ucisk naszych najezdzców we wszystkich prowincijach starożytnéj Polski; Komitet dołoży wszelkich starań w celu utrzymania Kaplicy, gdzieby Msza Swięta i stósowna w ojczystym języku nauka przez jednego s polskich kapłanów, odprawiane bydź mogły; aby wiara przodków nieponiosła uszczerbku w pielgrzymstwie ich potomków; aby każdy z nich mógł tam czerpać pociechę dla trosk, ulgę dla swoich dolegliwości.

Artykul ostatni.—Wszyscy, niżéj podpisani, niniéjszą ustawę w czterdziestu dwóch artykułach zawartą, za obowiązującą w całéj mocy dla siebie uznajemy dopóty, dopóki dzisiéjsze okoliczności trwać będą, a potrzeba nowych w niéj odmian porobić nienakaże.

Dan w Londynie, 30 *Pazdziernika*, 1842.